

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԻՊ.	ՎԵՃ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ	85	18	ԵՐ.

Ձեռագրակառ ձեռագիրք եւ չին օրուիք

ՏԵՐԵՐԵՆ - ԽԱՐԱԿԻՐԱԳԵՑ
Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

«TACHINK»

JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

Դատողութիւննիս Չկորսնցնենք

Արեւելեան ժամանակ ամենէն արժէքաւոր ուժը պաշարեւորութիւնն էր պատերազմի ժամանակ համար անշուշտ լաւ է որ մարդ ինքզինքն տէր ըլլայ և արտաքին աշխարհին ազդեցութեան տակ չընկնուի, բայց մասնաւոր երբ, զերբ նախ և առաջ պարտաւորութիւնն էր հարուածներէն կը բազմի, թանկագին տարր մը, փրկութեան միջոց ու կրնայ ըլլալ դատողութիւնը անկորուստ պահելը:

Նկարագրի որոշ յատկութիւն մըն է արդարեւ իշխել գիտնալ բոլոր զգացումներուն և կրթութեան, ամենք ըրող փափաքները և պիտի համարձակիմ ըսել նոյն իսկ առաքինութիւն մըն է գիտնալով հանդերձ թէ որքան օրինաւոր և անմեղ են անոնք, բայց լոկ ու ծածկել զանոնք նման այն գիտնութեան և ոգորմութեան գործիքն է զոր մեր բնատուր ազնիւ ձիրքերուն յազարդ տալու համար միայն կրնանք և ոչ թէ փողով ու թրով բռնելով ամենքն իրանցելու համար:

Շատ բան գրուեցաւ ցարդ եղանակներուն և բաւական է անելի ալ խօսուեցաւ ու գրուեցաւ ըլլալիքներուն վրայ ընդհանուր պատերազմի առիթով, ինչի որ ալ լսենք և ինչի որ ալ ըսենք, հեռանքները չենստան, եթէ ոչ անարժէք բայց գոնէ անորոշ և տարտամ կ'ըլլան անոնք բոլորը, և արագանչելու մարդ իր նախասիրութիւններուն հետեւելով ականջ կուտայ և կարծես զոգո՜հ երեւոյթով մը կը ծածկան զէնքեր երբ զինք գոհացը նող առուելիս չընկնողի կամ հաւաքող թիւ մը ինքզինքն չընկնողի, կամ մեր ըրողը խօսածներուն եղբայրացիները կը յանգի կարծես միշտ հո՞ն ուր կուզենք որ հասնին աշխարհին բոլոր երեւոյթները, իրաւանքի կամ ոչ, ասիկա երկրորդական խնդիր է, կարելի կամ անկարելի, ասիկա ալ մեզի չզբաղեցնէր, նայինք մենք պիտի անհանգիստ մեր այսօրուան գոհակամներուն իրականացումը:

Ահա այսպէս կը տարաբանենք ամէն անգամ որ անհայտն խնդիրներ յուզուին մեր շուրջը կամ մեծ զէնքերու արձագանքը զայն մեզի շատ հեռուներէն, Այդ պարագային, քաղաքական, անտեսական, կրօնական և ամէն տեսակ հարցերու մէջ աւելցնելու ալ մեր վէժն ունինք կարծես և կ'արձակենք զանկաւ տեղի կամ անտեղի, խնդրուած ատեն կամ պահելու աւելի խնդրութիւն եղած ատեն ալ, Բայց մասնաւոր այս միջոցին ամէն մարդ իր ուրիշ խօսքը, ըրածները, համոզումը ունի և ոչ իսկ մազ մը չընդիր անկէ, Դիտենք չընդիրները, լոկ միայն համարեւորութիւնը ունենցէք մտիկ ընելու երբ երկու ծանօթներ իրարու հետ գաղափարներու փոխանակութիւններ կ'ընեն ժամանակակից զէնքերու մասին, կամ երբ ունեն ընկերութեան մէջ խօսակցութիւն, երբեմն նոյն իսկ վիճաբանութիւն կը կատարուի օրուան անցքերուն վայր կ'ապրուի միջոցով որ այդ բոլորին մէջ զլլու էր երեք երեւոյթներ պիտի նշարէք առաջ տարակ, առաջին՝ կըրկնութիւնը մ'ուրի մէջ գրուածներուն համեմատած անհամար արդիւններէ քաղուած տեղեկութիւններով երկրորդ՝ իւրաքանչիւրի գիտութեան, հաստատութեան, դիրքին և հասկացողութեան համեմատ հետեւութիւնը՝ անխուսափելի նկատուած վիճակներէ ելլող ծանօթութիւններով և երրորդ՝ չափազանցութիւնը ազգային մասին կատարուած բազմա-

տեսակ գոհակամութիւններու յորդոսին հաւասարապէս թէ՛ անոնց համար որ լաւատես են և թէ՛ անոնց համար որ յոռետես:

Վերլուծենք այս երեք երեւոյթները և շուտով կը հաստատենք որ անոնց մէջ ամենէն աւելի պակասած մասը դատողութիւնն է, Արդարեւ առաջին երեւոյթին աշխարհ գրուածներու և լուսածնութեան կրկնութեան հիմը շատ խախտուած է մասնաւոր երբ մասնաւոր ինքզինքն բացարձակապէս հակադրուելու երեւոյթն ունի, Երբ կուտայ ան ու կը հերքէ, էջեր կը լեցնեն յաճախ ու երկողովով մը կը դատարկացնէ, հեռագրական ու պաշտօնական զգաւազանց հարցազնուութիւններուն արժէքը ցոյց տալ աւելորդ կը համարիմ մասնաւոր այս վերջին մէկ քանի օրերուն և եթէ ասոնց անհնուն վրայ աւելցնենք նաև բերնէ բերան չըլլան զէնքերու ամենէն արտաբերող և գրեթէ միշտ անգոյ բայց մասնաւորապէս միջոցառման, անհակադրութիւններու, ըստ պատմութիւններու և վտանգներու չեղման արդարեւ չէ կարելի չիստատմանիլ թէ մենք պատերազմի դաշտին հետեւ միայն ցողներու աւելի արեւաբաշի և անձկութեան օրեր կ'անցնենք, քան թերևս բուն պատերազմի կողմերը, Դատողութիւններ կը կորսնցնենք, միջոցներ, անոնք՝ կ'առուցենք, ամէն օր ամէն ժամ նոր ծրագիր մը նոր միջոց մը կը խորհին ու կը գործողորեն կատարուի լրջութիւնով և կէտ առ կէտ հետեւողութիւնով ու ամէն անհատ իր պարտականութեան լիովին գիտակցելով ու իր պարտքը կատարելով:

Եթէ մեր մէջ տիրող մասնաւոր ծանօթացողի այս առաջին երեւոյթը կատարուած է մեզմէ անկախ պատճառներու և գէթ վերջին երկու անուրբ օրերու անկախ համար արդարաւանքի կրնայ ըլլալ, ոչ մէկ պատճառով չկայ ասկայն զոյգութեան հիմք ծառայելու համար երկրորդ գիտնալ երեւոյթին՝ որ է ամէն մարդու ուզածին պէս կարծիք մը յայտնելը, Անշուշտ ասով ըսել չեմ ուզեր թէ անհաստատ կարծիքներու ազատութիւնը կապուած է և կաշկանդի չեմ ուզեր բնաւ երեւակայութիւնները՝ որոնք օրքան ազատ թոյլ տուած նախ շատերու համար անքան աւելի մարդկութեան յատկութիւնները ապահովուած կ'ըլլայ, Բայց ամէն օր անհեռուած ու լուսածնի չափ ծանծաղի կը դառնան երբ օրինակի համար ստիպուած կ'ըլլաք ընդունել ընդհանուր պատերազմի յայտարարութեան առաջին օրէն միջոցն այսօր լեզուաւոր տեսութիւնները՝ որոնք եթէ իրադարձութիւններուն հոլովութիւնով նպաստաւոր են ձեր անձնական կարծիքին և հետեւեալ դատողութեան, գոհ էք, և երջանիկ նոյն իսկ, հակառակ պարագային յուսախաբութիւններուն ամենէն դառնը կը սպասէ ձեզի, Եւ որովհետեւ զեռ վերջնական արդիւնքները յայտնի չեն համարաւորային աղէտին՝ կարծիքները որոնք արդէն երկու օրոշ հոսանքներու ինչո՞ւ չըսել նաև երկու յայտնի կուսակցութիւններու կը բաժնուին՝ հակելով համաձայնութեան և զի նախկինութեան ուղղութեամբ, տարտամ ու անորոշ կը մնան և կը տաքանալանք զանոնք յայտնողները, Ապահով ենք յաղթանակին համար այն կողմին՝ որուն թեր կ'ընկնենք, բայց դարձեալ հե ինչ վրայն կը դադարենք, ասիկա դատողութիւնն է:

Թեան չգոյութենէն աւելի բան մըն է, ունայնականութիւն է միայն, ինքզինքը խաբել մըն է, քանի որ պատերազմողները իրենք ալ չեն գիտեր այսօր թէ ինչ անակակաւնք թաքնուած կրնան ըլլալ զեռ անտարբէր եթէ ոչ անխորհուրդ կարծիքներով ուղղուած շարժումներու տակ թէ ինչքան խափուելի է բախտը անոր՝ որ առանց չափելու հակառակորդին զօրութիւնը կուրի կը բռնուի անոր հետ:

Բայց ամէնէն ալ լաւատես են ապագային համար երբ ան իրենցն է, իսկ երբ կարգը հակառակորդին զայն յոռետես գոյներով դիւրին է նկատել զանկաւ, Ասիկա երրորդ երեւոյթն է՝ որ խիստ սովորական է մարդկային ակարութեան համար:

Սակայն եթէ արտաքին կարգի երեւոյթ մը չէ ասիկա ընդհանրապէս, բայց մասնաւորեալով՝ զանկաւ անհատական կենսական կամ սեղմ շրջանակներու վերայ, այդ երեւոյթը իր բուն արժէքը բոլորովին կը փոխէ եթէ ամբողջովին չի կորսնցնել, Դիտենք թէ շատ առատ են վաղուան ապահովութիւնները՝ որոնք խանձարուրի նման այսօրուան մէջ փաթկուած պէտք է ըլլան, արդ այսօրուան մեր խանգաղութիւնները կամ յուսախաբութիւնները լոկ արձագանքէ մը աւելի ոչինչ չեն կրնար ունենալ ապագային համար, Ըսուածները, խուսափելու ու գրուածներն անգամ կ'ընծանին ու կը կորին, մեր պիտեան ու անտուգութիւնները մեր բաժինն են, ոչ անցնալէն փոխանցուած են մեզի և ոչ ապագային ժամանակութիւնը կը մնան, մեր նայնիք քաջարի և գործունեայ էին և մեզի յաջորդող սերունդները պիտի գիտնան աւելի ինքնապատեալ ըլլալ, Ներկան է որ չիթի է և այդ ներկային վրայ հիմնել, այդ ներկան խաբիս իր տարտամ երեւոյթներով ապագայի երազանքներու մեծ և փառաւոր չէնք, կը նշանակէ լոկ չաղփաղփութիւններով անցնել մեր ժամանակը, Ներկան չկրնար մթաղել հոգիները, ամպ մըն է անկա որ կը վառագուրէ երբեմն ընդարձակօրէն երկայնքին ու լայնքին մեր տեսողութեան բոլոր սահմանները, այդ վարագոյրէն անգին կայ իսկական պայծառութիւնը և անգոր ու անվախճան ապագայները՝ որոնց մէջ նետուելու համար ջանալու և անվախ հատ աշխատելու ենք, Մեր ազգային հաստատութիւնները և կազմակերպութիւնները պէտք չէ վաթթարանան և քայքայուած վիճակի մէջ լուսնուին մեզմէ վերջ եկողներուն, Մասնաւորապէս մեր զարգացող ամենէն թիւ վառուելու են ըսի ըսանքներէ, տարաձայն կարծիքներէ և չիծռութիւններէ, Մենք շատ հեռու ենք ինչ տոնի, Բարեկի, Պեկրաւի և Բեթիւսպուրկի համալսարանները, մասնաւորապէս անոնց յաճախող հայ ուսանողներն ալ թերևս ամուլ չըլլան մը բոլորեալ ստիպուած ըլլան, Սակայն ժամանակ է որ մեր նախակրթարաններու մթնոլորտը գոնէ զերծ պահել գիտնալը թողանք մեզմէն ու վառողի հոգին:

Դատողութիւննիս չկորսնցնենք, զգոյ ըլլալու ու հաղթարտ մնալու, այսպէսով անվախօրէն և աներկիւղ կը դիմագրաւենք զեռ շատ փորձանքներ և կարելի եղածին չափ թիւ վառուել կը տուենք մեր ժամանակէն ու մեր հանրային կենսութիւնը:

ՀՐԱՆՏ ՎԱՐԴ.

ՀԱՅԵԼԻԻՆ ՄԵՋ

Հետզհետէ պիտի օկսիմ կախարդութեան հաւատալ, հզօրներու գոյութեան առջև խոնարհիլ, գոհակամութիւններու առջև սկեպտիկ չվաճառել և չխնդալ:

Թերևս ընթերցողներէս շատեր գիտեն թէ Պրանսայի մէջ գոյութիւն ունի Տիկին Թէպ անուանով վհուկ մը որ ամեն տարուայ սկզբնաւորութեան՝ գալիք նոր տարուան համար գուշակութիւններ կ'ընէ: Երբ 1913 զեկտեմբերին իրեն դիմած էին իր 1914-ի գուշակութիւններն լսելու, այնքան տարօրինակ և այլաբանական ըսած էր, որ Քրիստոսական թերթերն հեղանալով իշխաւակեցին և անոնց վրայ խնդացին, խնդացնելով նաև իրենց միլիոնաւոր ընթերցողները:

Բայց լայն տեսլաւոր ինծի պէս անոնք ալ սկսած են իրենց ծնող ափերուն մէջ առնել և մտածութեանց մէջ խորասուզուել Տիկին Թէպի տղապաշտ յորջորջուած գուշակութիւններէն քանի որ հատը արդէն կատարուած են, իսկ միւսներն կատարուելու վրայ են թերևս այս պահուս:

Այդ վհուկ կինը ըսած էր թէ 1914-ի մէջ աշխարհիկ դատ մը պիտի կատարուի որ մեծ հռչակ պիտի հանէ և անոր քաղաքական գոյն մը տրուելով Բարեկի Ժողովուրդը ցոյցեր պիտի կազմակերպէ փողոցներուն մէջ, և ասիկա կատարուեցաւ Տիկին Գայեթի դատը գեռ երկուսն բան մըն է:

Ըսած էր թէ Գիոս Ժ. պիտի մեռնի, և հաւ քանի մը օր առաջ պաշտ կ'ըլլան ճանի, որով երկուք կ'ըլլայ գուշակութեան կատարումը:

Տիկին Թէպ գուշակած էր նաև եւրոպական ընդհանուր պատերազմը, մարդկային զոհերու անհաշուելի կորուստ և թափուելիք արիւնին հաւաքուելիքը, նաև ըսած էր թէ Գիոսի զոհեր և անոր ընտանիքին մեծ վտանգ մը կ'ընկապուար:

Թէ ինչ տեսակ վտանգ մըն է այդ, արդեօք ներկայ պատերազմն է, զերման կայսրութեան գլխուս փորձանք մը կայ գալիք, ապագան պիտի պարզէ, առայժմ ինչ որ ըսենք մեզմէ մեզի համար:

Գիտի աշխատիմ գտնել այդ Տիկին Թէպի գուշակութիւններն պարունակող ինք թերթերէն մին և իբրև հետաքրքրական վաւերաբանութիւն մը պիտի չաշխատիմ ներկայի ընթերցողներուն:

Ներկայ պարագայներուն մէջ անշուշտ երկտասարդ թէ ձեր, այդ թէ կին պիտի փափաքին ապագայի մասին հարցունենք ընելու համար, Տիկին Թէպ մը ունենալ իրենց մօտիկը:

Այդ հարցունենք մէն մին իր ճաշակին համեմատ պիտի ուղղէ վհուկին, զեռատի օրիորդ մը կամ տիկին մը անշուշտ չպիտի մտքէն իսկ անցնէ հարցունելու թէ՛ ինչ վախճան պիտի ունենայ պատերազմը, այլ պիտի գրաւի որտի խնդիրներով, առոր տարակոյս չունիմ, ինչպէս որ տարեց կին մը կամ մարդ մըն ալ սիրաւ ծրարած մէկ կողմ դրած, ուրիշ հարցունենք պիտի ուղղէ, ամեն ոք իր ճաշակին և հակամաներուն անսալով պիտի ուղղէ գիտնալ զինք հետաքրքրող խնդիրներէ:

Բայց կ'ըստահանեմ ձեզի որ այս պահուս իզմիրի այդ մարդկաներուն առմանքն ալ սա հարցունելու պիտի ուղղէ ուղղել Տիկին Թէպի կամ անոր հետեւողներուն:

—Մինչև երբ պիտի տեսնենք այս քրքրուելիքը...

ԵՍ

ՄԱՍՈՒԼ

«Պատերազմ և Ապստամբութիւն» խոս-
րագրով ԳԲԵՅԻԼԵԱ կը գրէ .—

Այժմու ամենի պատերազմի սարսափ
ազդու դէպքերէն մին ալ պատերազմիկ
կառավարութեանց մի քանիներուն մէջ
ծագող ուստիստամբական և ըմբոստեան
շարժումներն են: Ասոնք ընդհանուր պա-
տերազմի թողուցած ազդեցութեան չափ
մեծ ազդեցութիւն և նշանակութիւն ու
նին: Ապստամբական շարժումներու մէջ
ամենէն աչքառու կէտը այսօր, այդ շար-
ժումներուն գրեթէ միայն երրեակ համա-
ձայնութեան պատկանող պետութեանց
մէջ երևան գալի է Ռուսիոյ մէջ ծագող
ապստամբութիւնը և անոր կազմակերպիչ-
ները օտարներ չեն բնաւ: Ռուսիոյ
բանակին, տորիկին ու ժողովուրդին և
ամենէն անկեղծ բուն հասարակութեան
չըմանակներուն մէջ ամեն ոք պատերազ-
մի դէմ կը ծառանայ և պիտի չկրնայ յա-
նել: Միևս կողմէ աւելի աչքառու ուրիշ
խնդիր մը ևս կ'ըլլայ, երբեք համաձայնու-
թեան բանակին սահմաններէն համաձայ-
նութեան շարժումները և Աւստրիոյ բանակին
աւելի լայնագոյնութեան և կորովով կ'ո-
րելի: Երրեակ համաձայնութեան երկր-
ներու մէջ յառաջ եկող ապստամբութիւնն
և իր բանակներուն մէջ տեսնուած պա-
տերազմի հանդէպ անոնց անհամակեր-
պութիւնը արդեօք ի՞նչ բաներու հետե-
ւանքներն են: Այսօր այս կենսական հար-
ցը աշխարհ գրադեցող միակ հանգոյցն
է և կարեւոր մտահոգութեան կէտ մը: Ըստ
մեր համեստ դատողութեան այդ միակ
կենսական կէտը սա կրնայ ըլլալ երբեք
գինակցութիւնը չափազանց իրաւացի դոստ-
մըն է որ կը պաշտպանէ, իսկ երբեք
համաձայնութեան հետապնդած կէտը և
անոր ճշմարիտ ու իրաւացի ըլլալը իր
ժողովուրդէն ոչ մին կարողացած է հաս-
կնալ ու ըմբռնել և հետեւաբար չ'ուշի-
այն բարոյական աշխոյժը, կորովը որ
պատերազմի մէջ հրետանիներէ ու բու-
րերէ աւելի մեծ դեր կը կատարէ: Եր-
եք գինակցութեան և համաձայնութեան
միջև վերջնական սա բարոյական խնդիրն
և պիտի տեսնէք թէ պատերազմը ի՞նչ
տեսած է:

Ճշմարիտ նպատակ մը հետապնդողն
բուն և ատոր հակառակը պահանջող այս
օրինակ երկու բարի ու չար հերոսներու
վերջին կարգի պատկանողներու մէջ ան-
պատճառ ապստամբական և ըմբոստան-
խաղթ մը, տապալուածք մը կը նշմարուի
և պէտք է որ նշմարուի ալ:

Սերպիոյ՝ Աւստրիոյ դէմ գործած վա-
րագ, աւագութիւն, ճիւղաւորներ, հրէշ-
ագանաւարայ, ցած, անճան, անիմաստ,
այդ մեծ ոճերին հետեւեալը պէտք է որ
յայտնուէր պատերազմի կործանարար
զոհիքին մէջ գեհնէին մէջ: Սակայն Աւս-
տրիոյ Սերպիոն դէմ հռչակած պատե-
րագը պէ՞տք է որ այսօր ծաւալէր,
պէտք է որ որ այսօր ծաւալէր:

Պատերազմի պարագայ տեղ այսօր
հաւանական ընդհանուր անտարակոյս իրենց
ժողովրդեան վրայ լաւ ազդեցութիւն չեն
մղեր և ապստամբութիւն ու ժողովրդա-
կան հայաթուղթի շարքեր այսպիսի
չըմանի մը մէջ կ'սկսին նորոգելու տարած-
ուելը, բազմապէս ու անհիմ, Ռուսիոյ մէջ
յառաջ եկող ապստամբութիւնները կրնանք
վերադարձ տալ միակ պատճառին Աւստրի-
ոյ տէր մը պաշտպանները կրնան միայն ո-
րոշ ժամանակի մը համար հանգիստ զգալ
ինքզինքին, խզի խալը ամէն պարագայ
դաշին պիտի չ'ըլլայ իրենց առջև ու պի-
տի գամէ անոնց արտին բարկաճախ ու
խակալութիւնը:

Սերպիոյ չափազանց ստորին ոճերը որ
աշխարհի արեւելի ու խաղաղութեան
խանգարման պատճառ հանդիսացաւ
ամենամեծ ոճերագործութիւնն է պատ-
մութեան և Համաձայնութեան այս կը
որիւ անիմա դատերու պաշտպանման
ապագայ պիտի գրուի, ինչպէս Պրան-
սայի և Ռուսիոյ մէջ այս պատերազմին
հանդէպ բուն հակադրանք մը սկսած է
չըլլալ ուստիստական միեւնոյն վիճակը պիտի
ստեղծուի Աւստրիոյ մէջ ալ:

Արդէն Աւստրիոյ զանազան կողմերէն
զանազաններ ու անէմքներ սկսած են
տեղալ Լոնտոնի տանիքներուն վրայ, և
ուրիշ պէտք է վճել թէ բրիտանական
կողմին իր տաքանակներէն ամենէն մեծին
մէջ պիտի գտնուի:

Երբեք համաձայնութիւնը այսպէս
լաւ համոզուած է թէ իր դատը կեղծիք
մըն է և պէտք է վրայ տալ, իսկ երբեք
գինակցութիւնը իր իրաւունքին մէջ կը
գտնուի:

Քաղ. Վերջին Լուրեր

Մեծ ճակատամարտ մը տեղի ու-
նեցած է Աւստրիացիներու և Սերպիոյ
միջև: Ձեռնդրուած, Սերպիոյ մօտ
Աւստրիացիները նահանջելու հարկադր-
ուելով՝ թշնամի թողած են բազմաթիւ
թշնամիներ և մեծաքանակ ուստիստե-
ղէն:

Միջախններու զորաբաժին մը յան-
կարծական յարձակումի մը ենթարկուած
է Աւստրիացիներուն կողմէ՝ Սեքալի մէջ
և յաղթուած: Միջախներու զորավար մը
սպաննուած և ուրիշ մը վիրաւորուած
է: Այս վերջինը Լէմպերկ փոխադրուած
է:

Միւլուզ վերստին գրաւուած է
Ֆրանսացիներուն կողմէ, ինչպէս նաեւ
կէմպիլը: Այս պատերազմին մէջ Գեր-
մանացիները մեծ քանակութեամբ թողա-
նք թողած են: Պրանսացիք, ամբողջ
գոյն վրայ յաղթական, կը յառաջանան
Լորէնի մէջ:

Պերիլէն զը հեռագրին թէ Գեր-
ման կառավարութիւնը տակաւին պա-
տասխանած չէ Ճարձկական վերջնագրին,
թէն այս պատասխանին համար տրուած

պայմանաժամը լրացած է: Այս լուրեան
հետեւեալով Պերիլին ճարձկական դե-
պտեղ անմիջական պատասխան մը ու-
ղած է:

Քաղ. Վերջին հասած վերջին հեռա-
գրին մը բաց է բաց կը հերքեն: Այլապի-
սեւ զերմանական յաղթութիւններու մա-
սին Գերման գործակալութեանը կողմէ
տարած է աւելորդ: Հակառակ այս
լուրերուն՝ Պրանս. բանակները Այլապի-
սեւ կը մնան:

Հոռոմէն կը հաստատեն թէ արտա-
քին գործող նախարար Սան Ժիւլիան
մարտիկը ազգուսպէս բողոքած է Աւս-
տրիոյ կողմէ Այլապիս գէնք գրկուելուն
դէմ:

Քաղ. Վերջին չըմանակներու մէջ կը հա-
ւաստեն թէ Այլապիս իր Հոռոմի և Աթէնքի
դեսպաններուն միջոցաւ հաստատուած է
այս երկու կառավարութեանց՝ իտալիոյ
և Յունաստանի միջև համաձայնութեան
մը ստիպողական պէտքը: Այլապիս մա-
սին Միւլուզ տեղեկութեանց նախկինով՝
Այլապիս իր միջամտութիւնը կ'առաջարկէ

Վերջին լուրերուն համաձայն՝ Լո-
րէնի մէջ մղուած մեծ պատերազմը կը
չ'որոշուի միշտ: Պրանսական զրա-
մասները իր գեղջի սակը իջեցուցաւ:

Հոռոմէն թէ գերմանացիք առանց
պատերազմելու պիտի թողնեն Մէք և
Սթրազպուրկ քաղաքները, վախճալով
որ հոն չի պաշարուին թշնամիին կողմէ:

Հոռոմէն կը ծանուցանեն թէ վա-
կնալ վալիական կ'սպասուի իտալական
բանակին զորաշարժութեան հրամանագ-
րին:

Մէսիլ իշխանուհին Այլապի կերթալ
իր վիրաւորակ ամուսնոյն՝ գերման գա-
հաճախներէ մօտ:

Կ'ըսուի թէ անգլիական թորփիլա
նաւեր կը հալածեն գերմանական 4 թոր-
փիլիկները:

Կը տարածանուի թէ Տանիմարք
իւր գրինքը պիտի յայտարարէ Գերմանի-
ոյ դէմ:

Այլապի մէջ Ֆրանսացիներուն
յառաջխաղացումը տեսնելով՝ գերմանացիք
զադրած են յառաջ երթալ:

Պրանսացւոց կողմէ 1911ին գեր-
մանացւոց թողուած Բոնկոն կրկին գը-
րաւուած է Ֆրանսացիներէ:

Սերպական յարձակումներ բոլոր
վին ետ մղուած են՝ հակառակ սերպերուն
թուական առաւելութեան: Սերպերը ըս-
տիպում են նահանջել անգլիական կորուստ-
ներով: Բայց աւստրիական կորուստները
համեմատաբար աւելի մեծ եղած են: Օ-
գոստ. 19 հրաման տրուած է աւստրիա-
կան զորագունդներուն քաշուի Սափի և
Տրիին ինչպէս նաեւ Շապպի բարձունք-
ներուն վրայ՝ իրենց նախնական դիրքե-
րուն մէջ: Ծակաւորարտները կը շարուն-
անկուին հարաւային Սերպիոյ մէջ, ինչ
պէս նաեւ յառաջխաղացութիւնը Պալիսի
վոյն վրայ:

Պրանս. ընդհ. հիւպատոսարանին մէջ
պաշտօնական զեկուցագիրը կը հաստատէ

Միւլուզի վերադարձումը Ֆրանս. բանա-
կին կողմէ Պրանս. բանակը գրաւած է
նաեւ կ'սկսի զադարձ՝ ճակատարտէ մը
ետք որուն մէջ Ֆրանսացիք բազմաթիւ
թշնամիներ գրաւած են: Վերջապէս
միեւնոյն զեկուցագիրը կը ծանուցանէ թէ
Ֆրանսական բանակը յաղթականօրէն կը
յառաջանայ Լորէնի մէջ:

Վերջին կը հետագրեն թէ ա-
ւստրիական հեծելազորքը յարձակած է
Թաւարգայի վրայ: Ռուսական զորա-
գունդները փախուստ տուած են: Ռուս
զորաբաժին մը քնաշիւք եղած է:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ
ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԻՆ ՎՐԱՅ
ՅԱՒԵԼԵԱԼ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՕՐԵՆՔ

Յօդ. 1 — Զօրանալութեան առթիւ
գլխաւորին և կամ ծովային զինուորական
ժառանգութեան մը հրահրուած ամէն
անձ ներկայ օրինական տրամադրութեան
ներուն և զինուորական ժառանգութեան
հրահրին տեղեկ ըլլալով մէկտեղ եթէ
ներկայ ըլլալու համար հրահրուած օր-
ուան յալը օրէն սկսեալ մինչև առա-
նորոգ օրուան վերջնալը առանց իս-
կապէս բանաւոր պատճառ մը ցոյց տա-
լու որչափ համախառն վայրը և
կամ պաշտօնին գլուխը չգտնուի, մահ-
ուան կ'զատապարտուի:

Զինուորագրական կազմակերպութիւն
չգտնուած տեղերու, ինչպէս նաեւ առանձ-
նաշնորհալ նահանջներու և կամ օտար
երկրներու մէջ գտնուողներուն համար
իրենց գտնուած տեղէն իրենց պատկանած
զինուորագրական ճիւղերուն զինուոր
համար հարկ եղած ժամանակամիջոցը պի-
տի աւելցուի տասն օրուան պայմանաժա-
մին վրայ:

Այս առան օրուան պայմանաժամի
միջոցին ինքնաբերաբար ներկայացողները
առանց իրական պատճառի իրենց ան-
ցուցած իւրաքանչիւր օրուան համար
արձակուելէ ետք մէկ շաբաթ, և ու է
կերպով բռնուողներն ու բերուողները
դարձեալ առանց իրական պատճառի տե-
ցւած իւրաքանչիւր օրուան համար ար-
ձակուելէ ետք մէկ ամիս տաժանակիր
աշխատութեանց մէջ պիտի գործածուին:

Յօդ. 2. — Զօրանալութեան միջոցին
զինուորական ժառանգութեան, կամ հա-
մախման վայրէն և կամ իրենց շրջա-
նակը կամ պարտականութեան գլուխը
զրկուած և կամ գացած ասոնք փախուստ
տուողներն եթէ իրենց փախուստը հաս-
տատուած օրուան յաջորդ օրէն սկսեալ
մինչև եօթներորդ օրուան վերջը չգա-
նան, մահուան կը դատապարտուին:

Այս եօթը օրուան միջոցին զղչուով
վերադարձողները փախուստով իրենց
անցուցած իւրաքանչիւր օրուան համար
արձակուելէ ետք մէկ ամիս և ու է կեր-
պով բռնուող ու բերուող անձերը նոյն
պէս իւրաքանչիւր օրուան համար երկու

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՍԻՈ
ԲԱՐՏԱՆԱՆԵՐԸ

ՓԱՌՍԹԱ ՊԱՐՏԵԱԼ

Ը.

ՄԱՐԻ ՅԸ ՄՈՒՐԱՆԻՆԷ

Նեղ մահակալի մը մէջ կը գտնուէր.
կարծր անկողին մը վրայ Պատերը մերկ
էին: Միայն խաչիկութիւն մը և գիրքե-
րով ծածկուած փոքրիկ սեղան մը կը
տեսնէր... Սեւ ու զննորէն սարսափող. Այդ
սեղանին վրայ, պայծառ լոյս մը արծա-
կող այդ առարկան... իր դաշինքն էր...
Սեւ հասկացաւ որ ժազգայնորէն վաճառին
իր խցիկին մէջ կը գտնուէր:

Ոտքի ելաւ, մահակալին ոտքը ա-
թոռակի մը վրայ նետուած իր սքեմը
հագաւ, օրովհետեւ իր ձիաւորի հագուստ
ները անհետացած էին: Արագ շարժու-
նով մը առաւ գաշիկը և համբուրեց
զայն... Յետոյ դրաւ զայն իր պատեա-
նին մէջ որ սեղանին վրայ դրուած էր և

մէջքին կապեց՝ սքեմին տակէն, այն ա-
տեն խորունկ հառաչանք մը ուղեղեց
իր կուրծքը, և որովհետեւ կըզգար որ
գլուխը իր գառնը, անկողինի եզրը չըս-
տաւ, աչքերը տարտամութեան մէջ կոր-
սուած, ոգեկոչելով միւս սենեակը, միւս
անկողինը... հեշտաբէ տեսիլը... տար-
փառնելի և պաշտելի կերպ գոր իր բա-
զակներուն մէջ բռնած էր... երա՞ջ թէ
իրականութիւն...:

Այս միջոցին խցիկին գլուխը՝ որ ըստ
կանոնի կրտսեպ էր, բոլորովին բաց-
ուեցաւ և Պերկուէն աղօթասացը երե-
ցաւ, ժազ Բիլման ոտքի ելաւ և մինչև
գետի խոնարհեցաւ:

Փառք Երկնաւորին. ըստ աղօթա-
սացի ներս մտնելով՝ րդուենչէ՛ք օրհ-
նութիւնս եղբայր իմ: Ահաւասիկ ոտք
եկած էք Ուրիմն այն գէշ տնիզը գնաց
ձեր վրայէն, այնպէս չէ... Ահ, տաւը
օրէ ի վեր որ վաճառ մտած էք, ինչ հո-
գերու մատնութեանց...:

— Տաւը օրէ՛ն ի վեր ըսաւ ժազ Բիլ-
ման:

— Անշուշտ, եղբայր իմ Այսինքն
այն իրկուենչէ ի վեր որ վերադարձաք
Շաւթի ճամբորդութենէն որուն ձեռ-
նարկած էիք վասն ամենամեծ փառացն

Աստուծոյ...:

— Այսպէս եւրեմն, յարեց արեգան,
Շաւթիէ վերադարձանալս ի վեր վաճառ
կը գտնուի...:

— Սեւ վայրկեան մը չի հեռացաք ձեր
խցիկէն, եղբայր իմ... Միայն թէ զա-
ռանցանք ինչ չանցաւ. յաճախ գտան
ցեցիք... բայց փա՛ռք Աստուծոյ, կը
տեսնեմ որ ա՛յ վերջացած է...:

— Բոլորովին վերջացած, յարգելի՛
հայր իմ, պատասխանեց ժազ Բիլման՝
մտախոն: Միայն ներքե՛ք որ հարցում
մը ընեմ ձեզ...:

— Ինչ որ կուզէք հարցուէ՛ք, եղ-
բայր իմ ըսաւ Պերկուէն յօնքերը պի-
ռոտելով:

— Միակ հարցում մը գերամեծա՛ր
տէր, Զնտան մտնելէ առաջ... այսինքն
զառանցել սկսելէս առաջ, ձեր բարձր
աղնութիւնը ինձի չ'որհած էր կարգ մը
աղատութիւններ՝ յարմար այն ծրագրին
որու մասին կարծեմ տեղեկութիւն տալի
ձեզի...:

— Երբէք այդ տեսակ ծրագիր մը չեմ
յիշեր, ըսաւ Պերկուէն. բայց և այնպէս
չարեւնակեցէ՛ք, եղբայր իմ:

— Լա՛ւ ուրեմն, յարգելի հայր իմ,
կ'ուզէի գիտնալ թէ իմ մասին կը չա-

րուենակէ՞ք ունենալ միեւնոյն բարեօրո-
կանութիւնը. ուրիշ խօսքով, միեւնոյն
առանձնաշնորհումները... միեւնոյն ա-
ղատութիւնները կը վայելե՞մ տակաւին...:

— Մի՛շտ, եղբայր իմ, մի՛շտ, քուզի
աղօթասացը: Ազատ էք երթալու և գա-
լու ցորեկ թէ գիշեր, ազատ էք վաճառ
բացակայելու և մինչև իսկ՝ ստիպողական
պարտաւորութեան մէջ՝ առանց կանխաւ ի-
մաց տալու ինձի: Որովհետեւ գիտեմ որ
Աստուծոյ այգիին մէջ կ'աշխատեք...
Եկէ՛ք ուրեմն, եղբայր իմ, եկէ՛ք...
Մեր բոլոր եղբայրները հաւաքուած են
մատարան մէջ՝ փառաբանելու համար զ'Աս-
տուծոյ որ վերստին չ'որհեց ձեզ առող-
ջութիւն և բանականութիւն...:

Ժազ Բիլման աղօթասացին հետեւեցաւ
դէպի մատուռ և գլխաց ծրագրերը իր սո-
վորական տեղը: Բայց միջոցաւ արեգա-
ները գահաւանական օրհներգ մը կ'եր-
գէին ինք՝ գետին խոնարհած, դապի-
հար գլուխը երկու ձեռքերուն մէջ ա-
ռած կը մրմնջէր:

— Որք երա՞ց է... Ո՛րք իրականու-
թիւն է...:

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

ՀԱՍՏԱՏԵԱՆ 1894ԻՆ

ՔԱՍԱԺ 20ԻՇԵՐ — ԻԶՄԻՐ

1. Ամեն տեսակ շոգենաներու վրայ հշգրիտ տեղեկութիւններ:
2. Աշխարհիս ամեն կողմերու համար երմեկութեան համար ամսական եր
3. Չեղչեալ գիներով տոմսակներ Գաղմականներու փոխադրութեանց:
4. Ապրանքներու, Բոլիւնքու, Պակասներու յանձնում աշխարհիս չորս ժայրերը:
5. Ստանձնում ամեն տեսակ նիւթերու, արտադրում, ներածում ու ներանգն:
6. Մաքալին ամեն տեսակ գործողութիւններ:
7. Ապրանքներու փոխարժէքներու զանձում տեղեկութիւն մէջ, կանխապէս վճարմամբ:
8. Դերամատչելի եւ փոխարժէքի պայմաններ — Հազարէ աւելի թղթակիցներ — Ամեն տեսակ գործառնութեանց կանոնադրութիւն — Քսան տարուան փոր-

ձառութիւն — Մանսօմ հաստատութիւն 100—82

ԿԵՐԱԳՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Օգոստ. 9. — Բարեգէ կը հեռագրեն թէ պատերազմական նախա-րարը հաստատած է Պրանսացիները կրած պարտութիւնը:

ՆՈՅՆ. — Բեթերգպուրկէ հասած տեղեկութիւններ իբր կատարուած իրողութիւն մը կը ներկայեն ուստի բանակին յառաջխաղացութիւնը Գուսպինէ վրէժի վրայ:

ՆՈՅՆ. — Գերմանական ագրիւրէ հեռագրեր կը հաստատեն թէ զօրաբանակ մը յարձակ է Ռուս բանակին վրայ և անոնց մէջ 8000 զօրի բռնած է:

ՆՈՅՆ. — Բեթերգպուրկէ կը ծանուցուի թէ Սերպերը մեծ յաղթութիւն մը տարած են Լովչիցայի մէջ, ետ մղած են Աւստրիացիները զոյս կը հալածեն:

ՆՈՅՆ. — Հոռոմէն կը հեռագրեն թէ Գերման յաղթութեան շուրջ եղած տարածայնութիւնը չափազանցեալ է: Դիտել կը տրուի թէ թշուառութիւնը կը շարունակուին տակաւին գերման հողին վրայ:

ՆՈՅՆ. — Ստոյգ տեղեկութիւններ կը կը հաստատեն թէ Նախիւսի մօտ սկսած է մեծ ճակատամարտը: Մանրամասնութիւնը կը պակսին այս պահուս:

ՆՈՅՆ. — Պերլինէ կը հաւաստեն թէ զահաժառանգ իշխանը վերադարձած է և կը գտնուի Մէջի մէջ, հալածելով ռուսանոց ֆրանսացիները:

ՆՈՅՆ. — Հելլէն պատուիրակ Գ. Զայ-միս յայտարարած է թէ Աթէնքի կառավարութիւնը սերտաւ ներշնչուած է համա-ձայնութեան զգացումներով և կը յուսայ որ թուրք պատուիրակները տարբեր ըզգացում չեն կրեր:

ՆՈՅՆ. — Բարիսէն հասած ուրիշ տեղեկութիւններ կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսացիք յաղթական են Լորէնի մէջ Արդէն յաղթած են պաշարել 80,000 զօր-մանացիներ:

ՆՈՅՆ. — Գորֆուէն հասած հեռագրի-ներ կը ծանուցանեն թէ երկէ առաւել է ի վեր նոր ճակատամարտ մը սկսած է անկո-Ֆրանսական և աւստրիական նա-ւատորմի զորքերուն միջև Ագրիականի մէջ:

ՆՈՅՆ. — Բարիսէն պաշտօնական հե-

ռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պրանսա-ցիք իրենց բոլոր զորքերը կը պահեն Լո-րէնի մէջ, իրենց կրօնատները թէ մար-դու և թէ թղթակիցի ու ռազմավարքի տեսակէտով Գերմանացի զօրքուստներէն շատ նուազ են:

ՆՈՅՆ. — Հոռոմէն կը հեռագրեն թէ Պրանսական բանակին յառաջխաղացու-թիւնը Ալգաթի մէջ կը շարունակուի: Պրանսացիները արդէն հասած են Գոյմա-ռի գետաբերանները:

ՆՈՅՆ. — Այսօրուան հասած հեռա-գրիները կը ծանուցանեն թէ Գերման զործակալ. կողմէ ծանուցուած Մէջի յաղ-թութիւնը անկարելի դէպք մըն է: Ար-դարեւ Պրանս. բանակը ձախողուած մը կրած է դէպի Սալպուրկ յառաջանալու պահուս և ստիպուած է ետ քաշուիլ:

ՆՈՅՆ. — Պոլսոյ Ռուսական հիւպա-տոսարանը յայտարարեցաւ զորով մը կը ծանուցանէ թէ Ռուս բանակը Արեւելեան Բրուսիոյ ճակատին վրայ կատարել ճա-կատամարտերէ յետոյ փախուս յաղթու-թեան մը տարած է:

Գերման բանակը անագին կորուստներ ունեցած է: Ռուս բանակը գրաւած է Իւսթէնպուրկ քաղաքը (արեւելեան Բրու-սիոյ մէջ) 55 քիլ. հեռու սահմանագիւղ-անէն):

ՅԱՆՈՐ Պ. ՀԱՆԱՃԵԱՆ

Արաստա Գալ-հըլար իշի Թ. 157

Թարգոյ յաճախողներու անակնկա-մը պատճառելու համար բերել տուած զմ Կրամաֆոնի յատուկ բաժնի, որոնց-մով պիտի երգուին ծանօթ երաժշտագէտ Կոմիտաս Վրդ.ի և տաղանդաւոր երգիչ Պ. Շահ-Մուրադեանի զանազան եկե-ղեցական մենեքները և ազգային երգե-րը, ինչպէս նաև ամենու ծանօթ Ռօզա-լիի հայկական երգերու բաժնիներ:

Անպարտեցէ՛ք դիմել վերադարձալ հաս-մէին, այդ զեղեցիկ և հաճոյալի բաժնե-րը ունենալու համար:

Նաև դիմեցէ՛ք Պրանկաց Թաղ, Պոն-մարշէի կից Տիգրան Պարտիպանեանի վաճառատները: 43—50

ՀԷԼՎԵԹԻՍ

ՀԴԴԵԼԻ ԶՈՒԹ. ԱՊՍԶ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Հաստատուած 1861ԻՆ

ԴԻՄԱՄԴԻՆԻ 10 ՄԻՐԻՆ ՓԻ.

Անմիջական հասուցում և նպաստաւոր պայմաններ:

Հնդկ. ներկայացուցիչը Իզմիրի ԱԽԵՏԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԼԻՆՕԼԵՈՒՄ տախտակամաններու համար, չի տեղադրուում:

ՈՐՄԱԹՈՒՂԹ ամէն տեսակ և տո-կուն գործերով:

ՎԱՌԱՐԱՆ խոհանոցի պատրոյթով Ֆրամ պէտ և ճնշումով, ամենավերջին գրութեամբ:

ՎԱՌԱՐԱՆներ ամէն տեսակ և թէրմօթիք և օղային կազմով:

Պիտի գտնէք տոնատաժան և մատ-չելի գիներով վաճառատան մէջ

Ս. Տ. ՆԻԳՕԼԱԽՏԻ ՈՐԴԻՆՑ

ՄԻՆԵՄԵՆԵՐ

ԱՍՏԶ. — Ֆիզիկաքիները. — Մեծ ար-չուին յաղթականը 3 մետ. — Մաք. թորէ-ւոր 3 մետ. — Ուղեւորու պայքար և ծիծաղալարժ կտոր մը:

ամիս տաժաւակիր աշխատութեան մէջ պիտի գործածուին:

Յօդ. 3. — Նախորդ յօդուածներու մէջ իշխատակիտ յանցանքները քաջալի-րողները կամ դիւրացեղներն և կամ ո՛րէն ձեռով օժանդակչիքը մինչև հիւսիս տարի թիւապարտութեան կ'ըստապարտուին:

Յօդ. 4. — Մինչև այս օրէնքին հրա-տարական թուականը պէքանա մնացող-ներէն կամ փախչողներէն անոնք որ Ա. յօդուածով օրոշուած պայմանաժամին մէջ կ'ընեն իրենց պատկոյնած և կամ ամէ-նէն ձեռք գտնուած գին: Կորագրական ճիւղին, ներման կ'արժանանան:

Յօդ. 5. — 1 2 և 4րդ յօդուածնե-րուն մէջ իշխատակիտ յանցանքներու և վրեժակերտութեան հետապնդում և օրի նախան գործողութիւն կատարելու համար որոշուած պայմանաժամներն ամէն տեղի մէջ այս օրէնքին հրատարակման և յայ-տարարութեան թուականէն կ'սկսին:

Յօդ. 6. — Այս օրէնքին ամէն կողմ հրատարակման և յայտարարման օրը ցոյց տուող տեղեկագիրը մը պիտի պատ-րաստուի շահագրգռողներու կողմէ և պիտի տրուի իւրաքանչիւր զաւաճակի քաղաքային ամէնէն մեծ պայտօնատա-րին, որ այս վաւերաթուղթին վրայ կազ-մելիք ցանկը պիտի զրկէ նոյն գաւառա-կին զինուորագրական ճիւղին:

ՏԵՂՍՎԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՈՒՍԱԿՍԼՈՒԹԻՒՆԸ, ներքին և ել-մտից նախարարութեանց կողմանէ կ'հա-ղորդէ նոր կանոնագիր մը Ծօգոստ թուա-կանու — 1. Ինքիւթ և մուսթանֆուրդ կարգերը պատկանող վարժ թէ անվարժ ոչ-իւսլաններէ և միայն անվարժ իւսլաններէ ամէն անոնք որոնք որոշեալ պայմանաժամին մէջ չեն կարողացած ի-րենց պէտէր վճարել աղպիսներու տասը օր պայմանաժամ ևս կը տրուի ներկայ ծանուցման ամեն տեղ հրատարակուէն և ծանուցուելէն սկսեալ:

2. Այս օրէնքին գործողութեան վը-րայ պիտի հսկեն պատերազմական և ել-մտից նախարարները:

3. Նախորդ ծանուցումներով պէտէրի մասին տրուած ու է պայմանաժամ հե-տեալոր չկատի պիտի չառնուին և սահ-մանուած պատիժներ զանց պիտի առ-նուին թէ ժողովրդեան դիւրութիւն ըն-ծայիլու և թէ պետական գանձին օժան-դակած ըլլալու համար:

ՄԱՆԻՍԻՍԱԹԻ մէջ չինուող Մահմուտ Շէնքէթ փաշա անուն ոստիկանատան համար քաղաքին բնակիչներէն Տօթթօր մէջ Օզլու 80 ոսկի նուիրած է:

ԵՐԷԿ Վաւմ. կուսակալ Բահմի պէիի նախագահութեան ներքեւ իզմիրի ան-ուանի բերքն ու վաճառականութիւնը եղող թուղին այս տարուան կարգադրու-թեան համար նիստ գումարուած է ո-րուն ներկայ գտնուած են բոլոր ծանօթ

Թուղի վաճառականները, գրաստաններ-րու տնօրէնները, երկթուղայ ընկերու-թեանց տնօրէնները, տէխնոլոգիէի քուն-նիչ տնօրէնը և ինչ. անտարակոյս կուսա-կալ Բահմի պէիի ջանքերը անմոռանալի պիտի դառնան այս տարի ևս որուն հա-մար յաջողութիւն կը մագթենք:

ԵԼԵԻՄՏԻՅ նախարարութիւնը գին-ուորական տարքի վճարման համար Պանք Օթոմանի ելմտից նախարարութեան Պոստի կեդրոններուն հրամանին վրայ ու-նեցած բոլոր չէքերը պետական գանձի կողմանէ թուականէս սկսեալ ընդուն-ւել-լի կը ծանուցանէ:

ՔԱՂԱՔԻՍ Նաւահանգստի բոլոր աշ-խատակները անցեալ տարի իրենց կալ-մտիկը կամ գործաւորական միութեան նախագահին դիմած են գանձին իւրա-քանչիւրին ինկած բաժինը հաւաքելու համար գործերու չափազանց կայունու-թեան պատճառաւ:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ընդհանուր հիւպատոսի կինը Մատամ Գալմիքօֆի Միտիլի մեկ-նած է, իսկ Գալմիքօֆի մեկնումին լուրը սխալ է:

ԿԻՐԱԿԻ օր քաղաքս հասան ուսու-հարիւրաւոր չրիկներ մէկ օր մնալէ վերջ անցան Պոլսի:

ՏԱԿԱԼԻՆ, Իզմիր գտնուող Թրքաւը-պատակ յոյն գաղթականներու գրամա-կան նոր նպաստներ տրուած են յոյն հա-տարակութեան կողմանէ:

ՄԵՍՍԵԴՐԻԻ «Գարնաք» շոգենաւը որ-ցարդ Եղիպտոսի և Մարսիլիոյ միջև կեր-թեւեկէր անցեալ ուրբաթ ճամբայ ելած է Մարսիլիոյ նաւահանգստէն իզմիր ու դեւորելու համար:

ՊՆՏՏՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Առանց բացառութեան քաղաքիս Ս. Եկեղեցիաց բոլոր դպիրները թէ հին և թէ նոր, այսօր միւսկ և կէսօր պարտին ի-րենց շահատէճնամէները ներկայացնել յառաջնորդարան: Չներկայացնողներ պի-տի զրկուին իրենց իրաւունքներէն:

Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ազգիս տան ներկայ խզճալի կոցու-թեան մէջ, միտքարական միակ հասոյթը կը մնայ, սիկառի թուղթիւնը, որը այժմ կը գտնուի խզճամիտ ձեռքերու մէջ, այս թղթի վաճառութիւն հիւանդանոցը կըս-տանայ կարելի հասոյթ մը, այնպէս որ երեք տարուան մէջ 1500 ոսկիէն աւելի հասոյթ ստացած է, հետեալոր ամէն հայ ծխող ազգասիրտանք պարտք մը կատա-րած կ'ըլլալ նախապատուութիւն տալով հիւանդանոցի թղթին:

Ուշադրութիւն Գաղաղ Ամիրայի պի-տակաձե (փուլ) պատկերին:

Կեդրոնատեղի ՅՈՎԱԿՓ ԱՆԿԵՕԶԵԱՆ 50—47 Իզմիր Փէշտըմալըլար պաշ/

որ ձին հանգարտ քալէ Բարտաւանի ձիուն քուլի ի վեր:

Գալով ասպետին, անիկա Շարթըր գացած էր երկու պատճառով. Նախ՝ Վիօլէթայի հետք գտնելու համար, — և չէր յաջողած. իսկու կիզի ձեռքէն խելու համար արքայական մականը զօր դուքը ձեռք պիտի առնէր Հանրի Գ.ի մահէն, անմիջապէս ետք: Այս մասին փախուս յաղթանակ մը տարած էր. Վալուա ողջ էր և կիզ Բարթը կը վերադառնար կորա-կոր:

— Ինձի նայեցէ՛ք, իշխան, ըսաւ Բար-տաւան պահ մը, ինչո՞ւ այդքան տորտ մուծիւն և հառաչանք... Մտածեցէ՛ք օր դեռ քիչ առաջ Մաթթիլի մէջ բախտար-կուած էիք և թէ ես ինքս Տիկ. Յա-ուսթայի երկաթացանց ձեռքակին մէջ... Արդ, հիմա մեր ձիերը հեծած ենք, մարմ-նով ու մտքով առողջ կատարելապէս ա-տակ անկարելի իրագործելու, մինչև իսկ Վիօլէթայ գտնուել... Ասկէ աւելի ինչ կուզէք:

— Վիօլէթան գտնել. ըսաւ դառնօ-րէն փոքրիկ դուքը. ինչպէս կըսէք Բարտաւան տակաւին, առիկա ընելու համար պէտք պիտի ըլլայ անկարելի ի-րագործել... Եւ այս պատճառաւ, սիրե-

լի բարեկամ, զձեզ կը տխրեցնեմ իմ հա-ռաչանքներովս...

— Եւ ո՞վ կըսէ ձեզի թէ անկարելի բան մըն է գտնել մանկամարդ ազգիկ մըն որ ինքն ալ իր կողմէ դէպի ձեզ թռչիլ կու-զէ միայն:

— Ո՛ր և է տեղեկութիւն չունինք, Ո՛ր պէտք է ուղղիւք քայլերիս... Հիւսիս թէ հարաւ պէտք է երթալ:

— Պարզապէս պիտի երթալ հոն ուր Մօրվէր կ'երթայ. ըսաւ Բարտաւան:

— Մօրվէր, մրմնչեց Շարլ խուլ ձայ-նայնով մը. Ահաւասիկ արդէն քանի մը անգամ է որ այդ մարդուն անունը կը խառնէ Վիօլէթայի անունին հետ... Արդ Մօրվէրը ինչով կ'ընայ մեզ օգնել չէք փոքրիկը քանելու...

Բարտաւան զգուշացած էր Անկուլէմի դուքսին պատմելու ինչ որ Մօրվէր իրեն պատմած էր Պաթթիլի զնդախին մէջ. Ու-րմն Շարլ անտեղեկ էր այն տարօրի նակ ամուսնութեանէն զոր կատարուած էր Սէն-Բօլ եկեղեցիին մէջ Ձէր գիտեր թէ Մօրվէր ամուսնի իրաւունքներ ունէր Վիօլէթայի վրայ:

(Շար.)

Տիեզերապետ Դանիել Ժամա-
յոյցը որ պաշտօնապէս ընդունուած է հետեւ-
եալ վարչութիւններէ.

Անաստուի Օսմ. երկա-
րողիներու ընկերութիւն
Շիրքերի Խաչիկ
Օսմ. գորաց վարչութիւն
Իսախոյ պետկն. երկարդ
Ռուսական երկարողի
Յունական երկարողի

Ոսկի, Արծաթ, Զիքի
— ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ —

Բնականուր անկախացողից Այսքնի, Գոնեայի, Գրուսայի, Ասանայի
նահանգներու եւ Արշիպեղագոսի կողմաց:

ՎԱՋԱՆ ՋՄԻՌՈՆԱԿԵՍԵԱՆ

Ի Չուխա Պետէսթէն, Թիւ 14 - 40

ԿԸԳՏ ՆՈՒԻ Իզմիրի եւ Շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործնե-
րու մօտ:

Ք Ա Ղ Ո Ւ Ա Մ

ՆԵՕՏԱԹԷԼԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ԲՈՒՄԱԳՐԷՆ

Ա. Գործարանատիրերու յատկացուած մրցանակներ գրաւանի եւ ճաշու լաւագոյն վեց քրօմէրքներու համար սերիի մրցանակ:	
Ա. Կ. Ա. Բ. Գ.	Թիւ զատակարգութեան
Պ. Կ. Գ. Ժապը-ժագո և Ընկ. Գործարան (Ջննիթ) ժամացոյցներու իւրիւր 22,8	
Ք. Պրիւրէ, Լօքլ	22,8
Ք. Տիւրքալ, Շի տը Ժօն	22,2
Ք. Տ. Նարաթէն, Ի Լօքլ	19,1
Ժամագործութեան զարդ	13,0
Լ. Գրանտ և Եղբարք (ՕՍԷԿԱ)	13,3

Ի Դիմաց Պետական Խորհրդոյ
Դիւանագիր՝ ՓԷՐՐԷՆ Նախագահ՝ Յօժ. ԽԷԽԻԹԱՎԷԼ

Մ Ե Մ Մ Ր Ց Ա Ն Ա Կ

ԲԱՐԻՉԻ 1900 Ի ՅՈՒՑԱՀԱՆԻՄԷՆ

ԱՐՏԱԲՈՅ ՄՐՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄ՝ ԺԻԻՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ

1906 Ի ՅՈՒՑԱՀԱՆԻՄԷՆ

Նեոչարիկ (Ջոյնցերիս) գտարանին 1909 Ի Պետական
մրցանակ մեջ ճշգրտեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է,
որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ասեմ:

ՅԱԿՈԲ Պ. ՀԱԼԱՋԵԱՆ

ՊԱԼԱԸԼԱՐ ԻՉԻ ԲԻՆ 157
Ի Ջ Մ Ի Ր

ԴԻՄԵՏԷՐ վերագրեալ
հասցէին եթէ կուզէք ու-
նենալ անմրցելի գիներով
փոքրաքանակ և մեծա-
քանակ ԲԷԼԷՅՈՆԻ վերա-
բերեալ գործիքներ:

Ամերիկեան ԿՐԱՄՕ-
ՅՈՆՆԵՐ:

ԿՐԱՄՕՅՈՆԻ բլաքներ
և անոր հետ առնուիլուն
ուսեցող գործիքներ:

ԳՐԱՆԻ ելեքտրական լոյսեր:
ԲԷԹՐՈԼԻՎ վառարաններ:

Եթէ կուզէք չխաբուիլ՝ անգամ մը գէթ
դիմեցէք և մեզի դիմող յաճախորդները կ'ի-
րաշխատենք ամէն կերպով գոհ ձգելու:

I. R. PRIV. ASSICURAZIONI GENERALI DE TRIESTE

Հաստատուած 1831ին

Երաշխատորեալ գրամագրուի 31 Դեկտ. 1912ին Յը. 456,085,757.31

Այսինքն Ա.Ո 18,243,430.94

Վնասներու համար վճարուած՝ Ընկ. կողմէ 1912ին Յը. 51,470,645,30

Եւ իր հիմնարկութենէն ի վեր [1831] » 1,188,459,027.64

Ապահովագրեալ գումարներ 1912 Դեկտ. 31ին

Կեանքի ճիւղ Յը. 1,330,570,404,75

Հրդեհի ճիւղ 1912ին » 19,872,868,206,44

Մովային ճիւղ » 4,193,831,692,05

Վերագրեալ Թուանշանները բաւականէն աւելի պերճախօս են հաստատուելու հա-
մարձէ սոյն ընկերութիւնը այնպիսի ընդարձակ գործառնութիւն մը ունի որ ըստ
ամենայնի կը համապատասխանէ հասարակութեան փափաքանած և պէտքերուն.
ընծայելով բացարձակ երաշխաւորութիւններ, տրգիական կառարելագործեալ և
գործնական ապահովագրութեան սխեմաներ, ուղղատուութիւն ու փութկոտութիւն
միաժամանակ վճարմանց մասին, չափաւոր գիններ:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել իզմիրի ընդհ. գործակալու-
թեան:

ԱՅԱՆԱՍՈՒԼԱ ԵՂԲԱՐԷ

THE SINGER MANUFACTURING COMPANY
NEW-YORK.

Smyrne, 10 URS, 1914

ՆԻՍԲԷԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ի ԲԱՆԱԳՐԷՆ

Տիւրք

Գառնի ունեւոր տեղեկացնելու ձեռքով յանձն կ'առնենք ձեր
արար ձեւագրութիւն տրգիական կորի մեքենան չափանշեալ, որ
նուիրենք նեմօլէի չափանշեալ գործարան կարօններու փութկոտ
Հանգեցնելու ճիւղ, Տիւրք, մեր խորի յարգանքն է

P. THE SINGER MANUFACTURING COMPANY
Smyrne Branch

Handwritten signature or logo.

ԱՇԽԱՐՀԻԱ ԱՄԷՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

Պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութենէն Միացեալ,
Նոմինալաց. Իտալիոյ եւ Ճարմի Տոկային Նախարարութիւններէն, Ա. Գլխոյ Ռուսիոյ
Իտալիոյ, Գանատաւ Եւրպիոյ Երկաթուղեաց վարչութիւններէն, Արժանդինի եղկ-
տրական դրամով յետեւ ընկերութենէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բազմաթիւ ոչ նուազ կամե-
ւոր Հաս տատուութիւններէ:

ՈՍԿԻ. ԱՐԾԱԳ. ՈՐՄԻՃԷ. ՄԵՏԱԳ.

ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ամենաբարձր վարձատրութիւն Բոյոյ Յինգերական Յուցանալիւններու մէջ:

Բարից. Շրջարմ 1867 — Վիլհելմ, Արժանայ շրջարմ 1873 — Ֆիլա-
ւելփա, Շրջարմ 1876 — Բարից. Ոսկի շրջարմ 1878 — Միւլպուռ, Ոսկի
շրջարմ 1880 — Եօ.Տը.Յօն, Արժան շրջարմ — Չուրիս, Վկայագիր 1883, — Ա-
մասկերամ, Ոսկի շրջարմ 1883, — Անվերտ, Պատու վկայագիր 1885—Բարից, Ամենամեծ մրցանակ
1889—Երաշխ, Շրջարմ 1893—Փլենե, Արտաքոյ մրցման փութի անգամ 1896—Պոլսի, Ամենա-
մեծ մրցանակ 1897—Թուրք, Արտաքոյ մրցման անգամ փութի 1899—Բարից, Ամենամեծ մրցանակ 1900
—Նուրեմպերկ, Ոսկի շրջարմ 1903—Միլան, Ամենամեծ մրցանակ 1906:

Աստուծոյ զատ Նէշադէլի, Բիւրի և Վաշիկըրի Դիտարաններէն չափած է աւելի
քան 50 առաջին և երկրորդ կարգի մրցանակներ: Բաւական կառավարութիւնը ինչ-
պէս նաեւ 1910ին՝ 30,000 ժամացոյցներու գնում մը ըրած է իր երկաթուղեան-
րու պաշտօնէից համար այլոց մէջէն ընտրելով աշխարհահռչակ ԼՈՆԺՈՆԸ:

Այսպիսի, Գոնիսի, Ատանայի եւ Արշիպեղագոսի կողմաց ՄԻԱԿ ՆԵՐԱՅԱՑՈՒՅԻՑ
ՄԻՀՐԱՆ ՈՌՈՍԵԱՆ — Չուրա-Պետերսեն Թիւ 21 — ԻՋՄԻՐ

Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ գրպանի ամեն տեսակ ոսկի, արծաթ, նիզէլ
ժամացոյցներ և շղթաներ, պատի ժամացոյցներ, զարթուցիչներ, ակնոցներ և դիտակ-
ներ մեծաքանակ և փոքրաքանակ՝ զիւրամաշիկի գիներով:

ՆՈՐԹ-ԵՔՐՆ

NORTHERN ASSUR. CO. LTD.

ORTH BRISH & MERCANTILE INS. CO.

ՀԴԴԵԶԻ ԵՒ ԿԵԱՆԹԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած
1864էն ի վեր

Դրձուլու. Ընկերութեան Լ. Ս. 9,000,000
Ցարեկան Հասոյթ » 7,023,100
Պահեալի գումար » 30,189,752

Ընկերութիւնն նպատաւար պայմանի
մով կապահովար անշաղ. կառաւար
երթար. տնտ. ապրանքներու եւ
ն. մեծ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԺԷՍՅՍ ՅԱՍԿԻՆԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻԲ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆ ԻՋՄԻՐԻԻ ՓՈՐԸ ԱՍՈՒ
Ճրակաց բաղ, Բաւած Սրոն

ESTABLISHED 1782

PHOENIX ASSURANCE
COMPANY L^D OF LONDON

Դրամագրու և պահեալի գումար Ա.

Ո. 4,500,000 Տարեկան Հասոյթ Ա. Ո
4,500,000:

«ՅԷՆԻԹ» 122 տարեկ իվեր հի
ձուած սոսկ Հրդեհի ապահովագր. տնտ.
կերութիւն մ'է և քաղ հաւաք է առեւ
քան 27,000,000 Ա. Ո ուց Համար:

«ՅԷՆԻԹ» կ'ապահովար Հրդեհի
դեմ շէնք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպատ-
աւոր պայմաններով, Դիմել առ

Լիւազօր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի
Պաւառայ

F. BLACKLER